

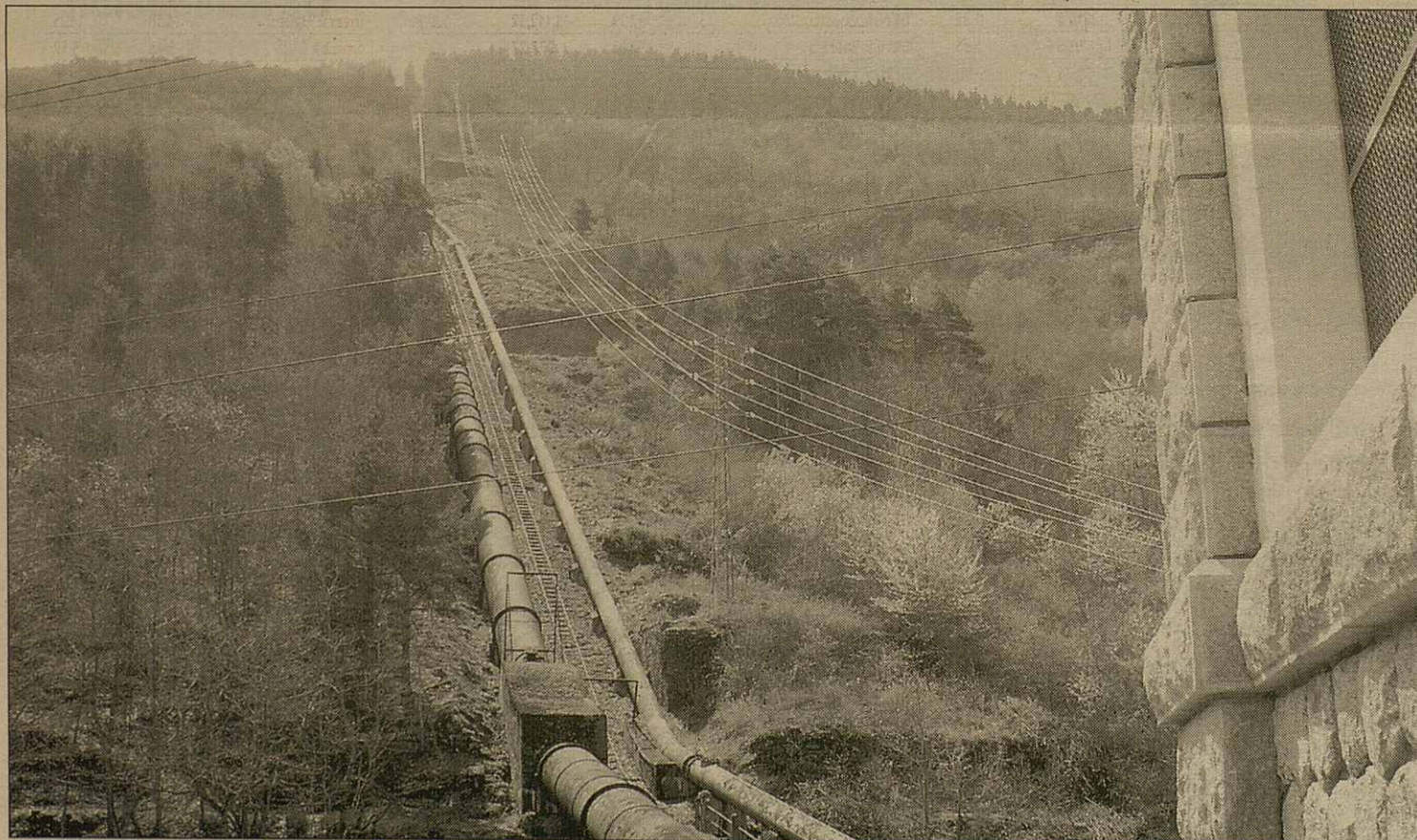
no reg. 767
20/IV/02

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI A V U I

DISSABTE
20 D'ABRIU
DE 2002
N. 7

Endesa integrarà en miei ambient es sues installacions electricques **Es Uelhs deth Joèu seràn er escenari dera prumèra actuacion mieiambientau**

Es canalizacions d'aigua dera centrau de Benós en terçon de Lairissa

OLGA BESOLÍ

Olga Besolí
VIELHA (Castièro)

Eth Conselh Generau d'Aran e era empresa electrica Endesa an premanit un convèni marc de collaboracion en matèria mieiambientau.

Aguest convèni ei motivat pera existència en miei físic, de mieja e nauta montanha, d'ua part importanta des installacions e infraestructures deth grop Endesa, e segontes declare eth sindic d'Aran, Carlos Barrera, "fòrça d'aguestes installacions se

pòden integrar en entorn". Se tractarie de transformar es installacions e es òbres des granes preses en un atractiu tath torisme industriau, en tot crear recoruts de senderisme, ara ora que s'ensenharien airaus

d'interès paisatgistic, enes quaus existissen installacions idroelectricques. Tot açò anarie senhalizat tamb pannèus informatius sus es possibles itineraris, es installacions que i a en cada lòc, coma se bastiren, e

quina ei era foncion actuau d'aguestes installacions. Damb aguesta iniciatua, se preten qu'Endesa retorne ath país quauquarren que hèr a servir, en tot invertir en àmbit de miei ambient e en tot hèr

qu'aguestes actuacions siguen un atractiu més entara promocion toristica.

Era configuracion d'aguest convèni se harà mejançant ua comission paritària entre eth Conselh e Endesa, era quau s'amassarà un minim de dus còps ar an, pendent eth prumèr e

**Pannèus
informatius
mercàran es
diferenti
itineraris e
installacions
d'Endesa**

darrèr trimesadèr. Era prumèra amassada s'amiarie a tèrme er an que veng, e se decidirien es actuacions que s'an de hèr ath long dera annada. Ena dusau, calerie avalorar es accions realizades e, tanben, calerie planificar es pròplèu trabalhs a realizar. Era prumèra actuacion serie er acondicionament dera zòna des Uelhs deth Joèu, e era installacion des pannèus tematics informatius corresponenti.

Aguesta setmana en

AUÉ

**Estúdien
reintroduir més
ossi entà esvitar
era extincion
dera espècia**

**Eth SAS participe
per prumèr còp
en un Congrès
sus era gestion
sanitària**

Es experts recomanen deishar anar mès ossi en Pirenèu

Era existència de mès mascles que femelhes pòt hèr a perilhar era superviuença dera espècia en Pirenèu

Redaccion
VIELHA(Castièro)

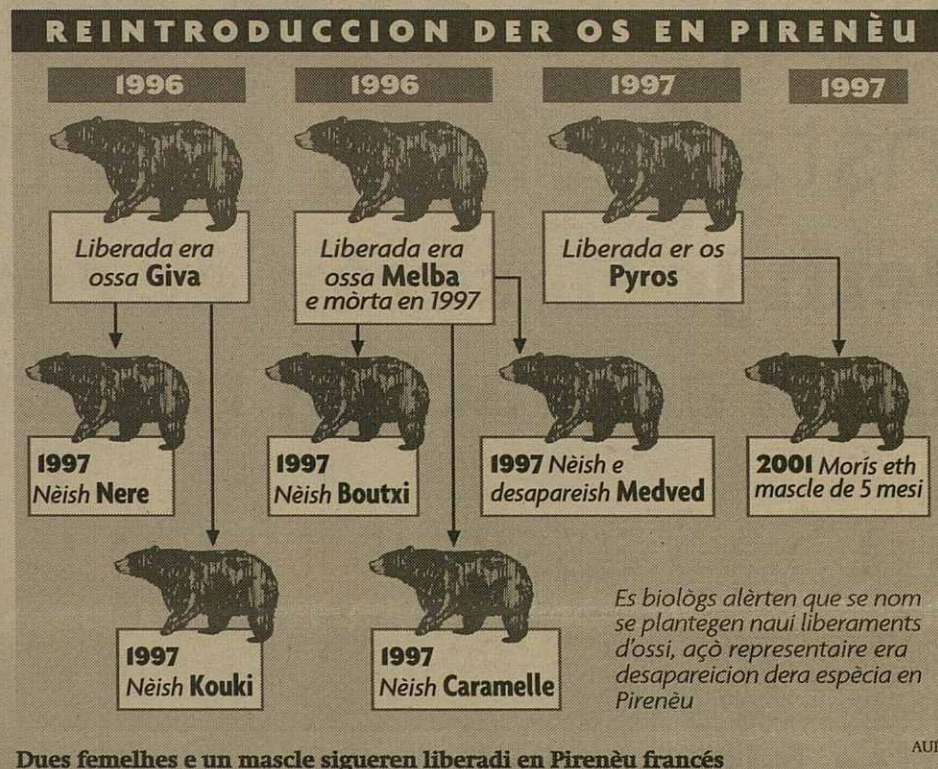
Eth projècte Life de reintroduccion der os en Pirenèu ei ara -segontes es experts- en ua fasa de ralentizacion, pr'amor deth desequilibri que s'a creat en auer-i mès mascles (4) que femelhes (2). Ei per açò qu'aguesti experts demanen que se deishen en libertat mès osses, tà qu'era

incompatibla tamb eth desenvolupament deth sector ramadèr" causa que, sense cap de dubte, ditz que passe tamb era presència d'ossi enes montanhes. Çò que mens s'a arrenhut tamb eth programa de reintroduccion der os en Pirenèu, a estat era acceptacion sociau. Ei aguest un aspècte que preocupe autan ath Govèrn

aranés com ath catalan, per tant, eth sindic considèra qu'eth Departament de Mie Ambient dera Generalitat aurà de explicar s'es declaracions, hètes pes experts en tèma, son era opinion oficial o son ua apreciacion personau. Es experts considèren qu'en Pirenèu encara i a lòc entà acuelher 200 ossi.

Eth Govèrn d'Aran ei deth tot contrari aguesta naua accion

espècia non corgue eth perill de desaparèisher. Ua des parts mès afectada deth parçan son es ramaders, e son contraris ara introduccion de mès ossi que poguen arribar en Aran, ja que eth perjudici deth sector ramadèr ei plan gran. En declaracions ad aguest setmanari, eth sindic d'Aran, Carlos Barrera, a dit qu'es governants aranesi "son oposats radicalment a quinsvolh accion que sigue

Breus

Torisme Val d'Aran a un estand pròpri ena Fira de Barcelona

■ Torisme Val d'Aran partitipe, aguesti dies, ena hèira de Barcelona tamb un estand pròpri de 60 mètres quarrats entà expausar e hèr a conèisher eth territòri e, tanben, tà qu'es associats que volguen poguen trobar-se tamb es sòns clients. Aguesta hèira, que tanque es sues pòrtes deman, facilite era trobada tamb tors-operadors, premsa o agències. Cau remarcar qu'en aguesta edicion non se ven nhèu, senon torisme rurai, espòrts d'aventura e tot çò que tanh ath torisme d'ostiu.

Ua delegacion aranesa serà recebuda pera comissària europèa, Loyola de Palacios

■ 21 representants d'ajuntaments aranesi se trobaràn era pròpleu setmana tamb era comissària de transports en Euròpa, Loyola de Palacios. Era delegacion d'alcaldes e regidors, ena sua visita ath Parlament Europèu, tractarà tèmes com eth transport de materiaus perilhosi, eth nau tunèl, eth pas de camions de gran tonatge, e toti aqueri tèmes relacionadi tamb eth transport en Aran.

Campionat deth mon de patinatge classa B, en Palai de Gèu

■ Uns 50 participants de tota Espanha competirà en aguesta dimenjada en Campionat deth Mon classa B. Era competicion se compause de dues pròves, un programa cuert, basicament tecnic, e un programa liure. Cau remarcar era participacion de Manuel Legaz e Ingrid Domínguez ena categoria junior, e Mar Delgado ena infantil.

Agenda

EXPOSICION

Arties

■ Exposicion "Fars deth sègle XX: Sigmund Freud" ena glèisa de Sant Joan d'Arties. Enquith 9 de Junh en orari de tarde, de dimars a dimenge.

CONVOCATORIES

■ Er lmserso manteng dubèrt eth plaç d'inscripcion deth programa de termalisme que va deth mes de seteme enquith mes de deseme. Inscipcions abantes deth 16 de mai ena residència Sant Antòni de Vielha.

■ Contunhe dubèrta era convocatòria d'ajudes entà familhes nombroses o damb hilhs menors de 3 ans. Benestar Sociau.

■ Cau sang. Dane un shinhau. Campanha de donacion de sang eth 25 d'abriu. Orari: 10 a 14 Maitin 17 a 20 Tarde Lòc: Espitau Val d'Aran

CINE

Vielha

■ Desde el infierno
■ Hable con ella

Servicis

CONSELH GENERAL	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

AUÉ

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACIÓN: GRUPCAT
radio@grupcat.com

AVUI

GRUPCAT

CASTIÈRO

Acòrd de promocion entre Aran e Bulgària

Redaccion
VIELHA (Castièro)

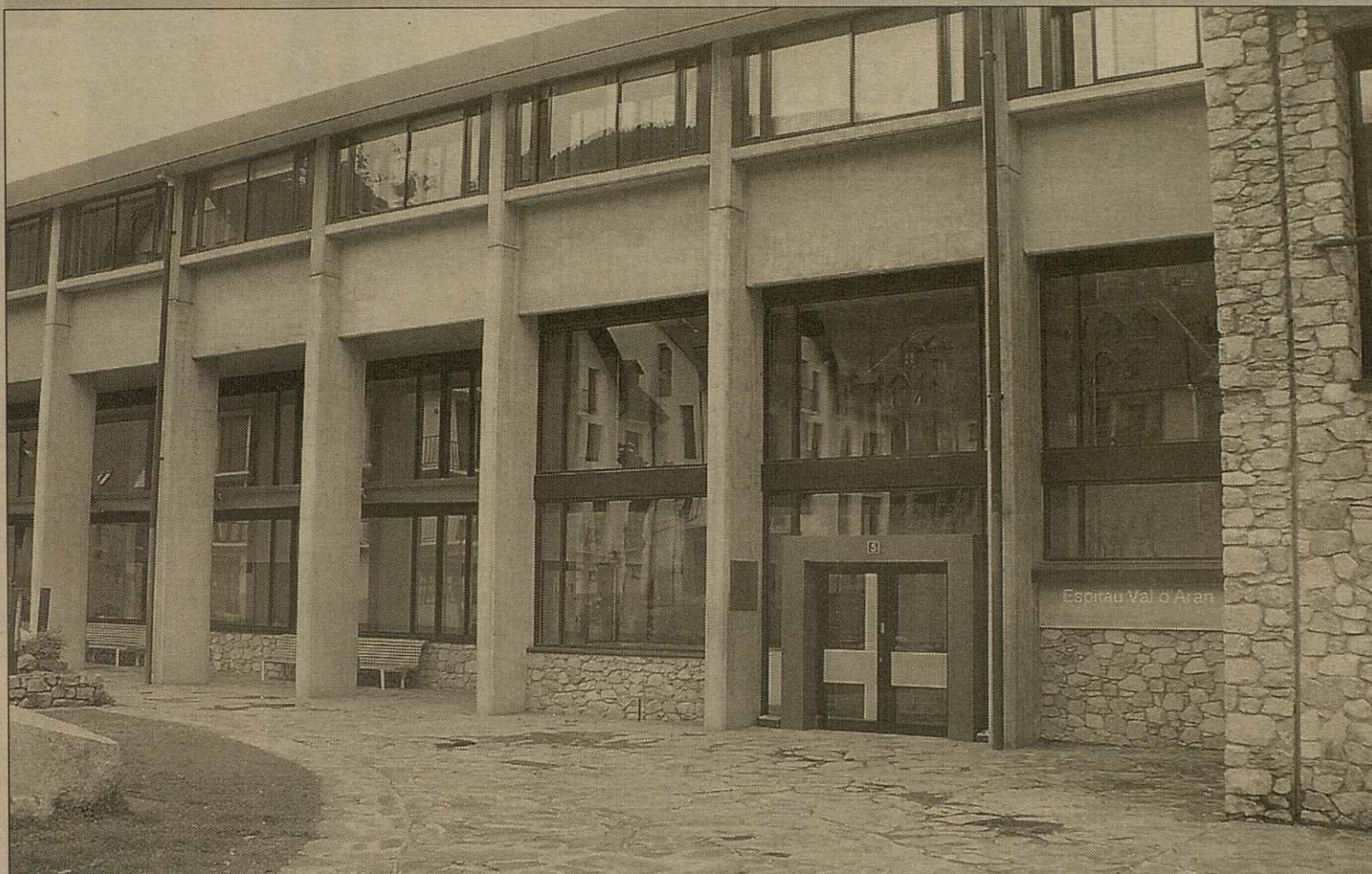
Deth 2 ath 11 de Junh se haràn ues Jornades sus promocion toristica des ens locaux europèus entà debàter era futura Euròpa e era sua ampliacion.

En aguest marc, se firmarà un convèni de collaboracion entre eth Conselh Generau d'Aran e era municipau Kotel de Bulgaria. Aguest municipi bulgar, d'uns

En junh se debaterà era futura Euròpa tàs municipis

30.000 abitants, vò promòir en sòn municipi era cultura, eth torisme e es esfèrs sociaus que caracterizen eth territòri aranés, ath temps que darà a conèisher eth sòn parçan entre nosati. Aguestes Jornades dinàmiques que se compausaràn, entre d'autes causes, de ponéncias e charrades, tractaràn tèmes com es nivèus de creishement, era legislacion e es institucions de cada territòri. Tanben s'a de debàter eth futur d'Euròpa, eth sòn còst o es beneficis que pòt auer entad aqueri que siguen membres dera UE. Un aute des tèmes a tractar e debàter ei era dusau fase d'ampliacion dera Union Europèa, e com afectarà a toti aqueri que ja n'èm membres.

ARRÒS

Er Espital Val d'Aran ei gestionat per La Aliança

JOSEP M. ROSICH

Eth SAS assistís tà un Congrès entà mercar era estratègia de trabalh

Eth Conselh Generau e era Conselheria de Sanitat dera DGA, signaràn un convèni de collaboracion

Olga Besoli
VIELHA (Castièro)

Representants deth Serviç Aranés dera Salut participèren era setmana passada en ua trobada deth Departament de Sanitat tamb provedidors sanitaris, entà mercar es linhas d'actuacion a seguir e atau poder detectar possibles problèms de quinsevolh tipe ena gestion deth servici sanitari. Aguestes

trobades an lòc cada tres ans e, per prumèr còp, eth SAS a participat coma ens de gestion sanitària independenta deth Serviç Catalan dera Salut, a despiet de qu'es objectius e metòdes que se hèn a servir son es madeishi qu'en Catalonha. Segontes declare eth director deth SAS, Joan Coma: "se seguissen ues linhas d'actuacion conjuntes entà auer un punt de referéncia, e tanben entà

aprofitar era estructura que i a en Catalonha." En Congrès i participen representants de toti es airaus qu'intègren era estructura sanitària des centres catalans, e a compdar de grops de trabalh, se mèrquen objectius e linhas d'actuacion comuns e, tanben, se cerque era melhor manera d'amiar-les a tèrme.

Convèni damb era DGA
Eth sindic d'Aran, Carlos Barrera,

e eth consèlher de Sanitat, Consum e Benestar Sociau dera DGA (Direccion Generau d'Aragon), Alberto Larraz, signaràn, ben lèu, un convèni de collaboracion entà qu'es aragonesi que demoren ena Ribagòrça, poguen contunhar hèn a servir es servicis sanitaris, com er Espital Val d'Aran, dera madeisha manera qu'ac hegen quan ac gestionaue era Generalitat de Catalonha.

Es guanhadors, per categories, en poesia sigueren: nivèu A (9-10 ans), Albèrt Vergés; B (11-12 ans) Jonathan Berart; C (13-15 ans) Mª Aran Justo e Pablo Remiseiro. En narracion, guanhèren: nivèu A, Marianna Boya; B, Esther Garcia; C, Blanca Boix; D (16-17 ans), Ingrid Jaquet.

CASTIÈRO

Autrejadi es prèmis deth XII concors literari Mn. Condò

Redaccion
VIELHA (Castièro)

Eth Mn. Condò d'enguan a tornat a superar eth record respècte der an passat tamb ua participacion de 244 òbres. Aguest hèt demòstre era sua consolidacion d'empús de 12 edicions.

Era entrèga de prèmis, ampic eth cine de Vielha. Es prèmis consistiren en un diplòma e sòs,

enquà 270 èuros, entàs trabalhs guanhadors enes diferenti nivèus A, B, C e D enes categories de narracion e poesia. Eth jurat, compausat per 6 personas, declarèc desèrt eth prèmi de poesia ena categoria D per manca de participants. Eth pròplèu 14 de junh, aurà lòc era serada d'entrèga des prèmis "Aran de literatura", entàs mes grani de 18 ans.

Perfil

Maria Berdiè

"de tostemp que m'a agradat era istòria"

Olga Besoli
Vielha(Castièro)

Maria Berdiè
trebalhe en
musèu des
d'abantes de
daurir-lo

OLGA BESOLI

Plaçat ena tor deth generau Martinhon, en Cap dera vila de Vielha, trobam eth musèu etnologic dera Val d'Aran. Eth musèu l'inaugurèc eth president Pujol eth dia 4 de mai de 1984, acompanhat deth, en aqueth temps, conselhèr de Cultura, Max Cahner. Des deth començament, era gent dera Val d'Aran a participat fòrça entà poder amiar-lo entà deuant. Moltes des causes que i a exposades vien de donacions hètes volontàriament pes aranès; ues autes, com es vestits tradicionaus exposadi, se heren a hèr entad aguest fin; e tanben i son es recuperadi, com ei eth cas der armari des sies claus, qu'ère ena sacristia dera glèisa de Vielha, damb es mesures (eth galin reiau, e era migèra) e era arqueta entà escuèlher ath sindic.

En entrar en musèu, mos trobam tamb Maria, era quau mos da ua guida ena lengua que volem, ja qu'ei publicada en sies de diferents, e mos acompanhe e explique tot aquerò que vedem, barrejat damb quauqua anecdòta.

Des de 1984, Maria Berdiè a procurat qu'eth musèu de Vielha sigue un reflèxe d'açò qu'ei era Val d'Aran

cambiat, pr'amor que tostemp i a agut visitants de quinsevolh classe e edat, e de fòrça païsi. "Es japonesi que vien son fòrça meticulosi, escriuen es causes que les exliqui e, tanben, les agrade de hèr fòtos".

Quan li demanam s'eth hèt d'auer daurit d'auti musèus, com eth de Vilamòs o eth d'Arties, a hèt a baishar eth nombre de visitants, mos ditz que non, qu'aqueri son uns auti equipaments, e qu'era tematica ei diferenta: "Eth de Vilamòs lo montèrem des d'ací, Isabel Rufaste, jo, e era brigada deth Conselh. Eth projècte l'auie hèt Josep Mª Boya.", remèrque Maria.

Eth musèu de Vielha ei plan complet, mos da ua imatge de tot çò que conforme era Val d'Aran, mès trobar-se damb ua persona com Maria, explicant-t'ac e senten çò qu'explique, lo hè especiau, e transmet ath visitant mès causes qu'un aute musèu quinsevolh.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Eth futur der aranès

A guesta setmana se celèbre en Barcelona eth Congrès Mondiau sus Politiques Lingüistiques. Eth huelheton de propaganda ditz: "es previsiones indiquen que des sies mil lengües parlades actuauments, se'n pòden pèrder mès dera mitat durant eth sègle XXI". Cau accions adequades entà evitar eth desastre. Coma ena ecologia, entà impedir era desaparicion des balenes e es paoms, entà mantier er equilibri ecolingüistic. Er aranès presente totes es caracteristiques que cau entà non desaparèisher: ei protegida pera Administracion, damb un còdi lingüistic clar, ensenhat de forma generalizada ena escola, damb publicacions e creativitat, damb prestigi social, pòc dialectalitzat, emplegat enes mieis de comunicacion, a era tradicion dera lengua occitana, presente ua estructura ben diferenciada respècte deth catalan e deth castelhan, encara que non tant que se'n dificulte er aprenentatge, presente un contèxte politic, juridic, social e economic favorable, l'entore ua consciència lingüistica fòrta... Er occitan dera Val d'Aran complís lèu totes es condicions sociolingüistiques entà mantier-se viu en un futur; les complís totes mens ua: era base demografica ei massa petita entà perméter eth manteniment des estructures e d'accion social sufisenta entà qu'ua lengua age ua vida normau. Non ei eth solet cas d'aguestes caracteristiques en mon (tot e que er aranès ei era lengua mès protegida en territòris d'aguestes dimensions). S'es caracteristiques sociologiques der aranès podesen aplicar-se a tota Occitània, eth problèma serie resolut. Es balenes e es paoms ac an lamenablement petjor.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

